

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Lahja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemna
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Razoroževanje in vzgajanje za vojno

STRAŠNA KNJIGA NEMŠKEGA VSEUČILIŠKEGA PROFESORJA.

V Ženevi se trudijo državniki vsega sveta, da bi se sporazumeli zaradi omejitve oboroževanja, kateri naj bi kdaj pozneje sledila popolna razorožitev. Dve dolgi leti se že vleče razorožitvena konferenca, milijoni člankov, notic in brzojav so se napisali o tem problemu, milijoni in milijoni denarja so se potrošili, silne energije so se absorbirale — vse zato, da bi se svet obvaroval pred novo katastrofo vojne. Tisti, ki so najiskrenjeji zagovorniki miru, se zavzemajo celo za to, da bi se vzgoja v pacifičnem duhu uvedla že v ljudske šole. Tak predlog je n. pr. stavila poljska delegacija celo v nekem odseku razorožitvene konference v Ženevi. Med tem pa, ko se delajo vsi ti silni napori za mir in pobratenje narodov, uče v Italiji otroke sovražiti svoje nacionalne »sovražnike«, med katere štejejo zlasti tudi nas Jugoslovane, uče se vojaških pohodov in celo uporabljanja orožja, pa ne samo dečki, tudi deklice, in se sploh vzgajajo za vse prej kakor pacifiste. »Vojna je moč, je najvišji vzpon energije naroda!« je dejal nekoč Benito Mussolini.

Vendar je vse to kar se dogaja v Italiji diletantizem napram vojni psihizi, ki zajema Hitlerjevo Nemčijo. Vsi listi sveta, v prvi vrsti pa angleški, francoski in poljski nam poročajo dan na dan o militariziranju in oboroževanju nemškega naroda. »Vsa Nemčija se spreminja v vojaško taborišče!« je zapisal te dni neki angleški novinar, ko se je vrnil s potovanja po njej. Vojaški duh se vcepilja že v srca nežne mladine, odrasla se pa vzgaja čisto tako kakor v kakšni podčastniški šoli ali kadetnici. Pa kljub temu vse to še ne bi bilo najhujše. Najhujša je namreč militaristična miselnost celo nemških »znanstvenikov« vse do univerzitetnih profesorjev, miselnost, pred katero se mora človek zgroziti. Tekom zadnjih mesecev je nastala v Nemčiji že celo nova znanost, ki ji pravijo »Wehrwissenschaft« — veda o obrambi — s kopo knjig, brošur in razprav. Brunšviški univerzitetni profesor dr. Ewald Bause je n. pr. napisal priročnik o vedi o obrambi, kjer pravi uvodoma, da je namenjen v prvi vrsti učitelstvu kot pomožno učilo, »dokler se ta veda ne uvede v vse šole kot obvezni predmet«. Priročnik je ena najstrašnejših knjig, ki so bile kdaj napisane v prilog vojne morije.

Prof. dr. Bause zagovarja vojno na podlagi vseh mogočih argumentov in pravi, da mora biti nemškemu narodu vodilna misel. Kadar se diplomat-skim potom ne da doseči zaželeno, je treba seči po orožju. To ni po njegovem

samo pravica, marveč celo sveta dolžnost naroda. Na dolgo in široko, kakor je pač nemška navada, opisuje nujno potrebo vzgoje vsega naroda za obrambo in vojno. Vsak Nemec mora biti vzgojen tako, da bo videl v vsakem jezeru, potoku, hribu, gozdu in celo v podnebnju uporabljivost za obrambo in napad. Ves narod mora biti tudi prežet z vero v potrebo in svetost vojne, da bo postal, ko bo treba, en sam ogromen vojni aparat. Za vojno mora biti vsak pripravljen storiti in žrtvovati vse. Nadalje govori o načinu obrambe in napada. Ker je Nemčija »razorožena« (tako uporablja Bause to lažljivo nemško frazo) in nima velike artiljerije, tankov, aeroplanov, križark itd., bo morala v vojni seči pač po kemičnih in bioloških sredstvih. Z nepopisnim cinizmom govori o pravici, da nemški narod porabi v silo vsako sredstvo. S plini je treba po njegovem mnenju uničevati sovražnika, treba je zastrupiti z bacili legarja reke, potoke, vodovode, vodnjake itd. Treba je umetno okužiti s kugo podgane, jih naložiti v letala in spraviti tako v sovražnikovo deželo. V isti namen naj se za okuženje porabijo uši, bolhe, stenice itd. Tako naj svet vidi, da se zna Nemčija boriti tudi če je razorožena...

V to svojo grozotno »znanstveno razpravo« pa je vpletel celo Boga, nemškega Boga seveda. »Morda je Bog sploh samo najvišji vzpon volje in moči naroda!« pravi Bause. Zato je dobra samo tista vera, ki pomaga narod vzgajati v duhu »obrambe«. Nemški vojak bo lažje umrl na bojnih poljanah, če se bo zavedal, da umira za veličino nemškega Boga! Ko bere človek to knjigo, misli da jo je napisal norec v kakšni blaznici, toda ne, napisal jo je aktivni vseučiliški profesor, izdala jo je univerzitetna knjižarna in razširjena je v tisoč in tisoč izvodih po vsej Nemčiji! O tej in takih knjigah diplomati v Ženevi ne bodo razpravljali, dejali bodo, da je to zasebna zadeva, ki se konference ne tiče, v resnici pa je sinteza duha, ki je objel Nemčijo po Hitlerjevi zmagi! In kakšna rešitev pred novo grozo naj bi bila kakšna zasukano sestavljena razorožitvena konvencija, spricho psihoze, ki zajema 70 milijonov Nemcev sredi Evrope? »Dokazano, da se zna braniti tudi razorožena Nemčija!« pravi Bause! Če je stvar taka, potem je delo za razorožitev zločin proti kulturi Evrope, še tisočkrat večji zločin pa je vsaka koncesija, ki se glede oboroževanja kakorkoli prizna Nemčiji. Edina rešitev bi bila s silo zatreti in iztrebiti zalego dr. Bauseja in njegovih tovarišev!

Sestanek vladarjev Jugoslovancev v Varni

DANES SE ŠELE SESTANETA KRA LJ ALEKSANDER IN KRALJ BORIS. — TURŠKI KOMENTARJI OBI SKA V CARIGRADU. — ITALIJANSKI TISK O POTOVANJU KRALJA ALEKSANDRA.

VARNA, 2. oktobra. Jugoslovanski kraljevski par je spored svojega potovanja po Črnem morju nekoliko spremenil, ker je včeraj ostal v Balčiku in se nato odpeljal v Medžidijo, kjer je prisostvoval spominskim svečanostim na čast padlim jugoslovanskim borcem v Dobrudži. Nj. Vel. kraj Aleksander je ob tej priliki položil krasen venec na spomenik padlih junakov. Nj. Vel. kralj in kraljica sta prenočila v Balčiku, davi pa sta se vkrčala na jugoslovansko križarko »Dubrovnik« in odplula proti Varni, kjer se pričakuje njun prihod okrog poldneva. Tukaj se bosta Nj. Vel. kralj in kraljica sestala z bolgarskim kraljevskim parom. Vse mesto in pristanišče sta okrašena z bolgarskimi in jugoslovanskimi zastavami. Med prebivalstvom je opaziti povodod tega visokega obiska velikansko navdušenje in veselje.

CARIGRAD, 2. oktobra. Vsa tukajšnja javnost je sprejela vest o obisku jugoslovanskega kraljevskega para z velikim zadovoljstvom in se vsestransko poudarja pomen tega obiska za nadaljnji razvoj političnega položaja na Balkanu, zlasti pa za izboljšanje odnosov med Jugoslavijo in Turčijo. Visokima gostoma se pri-

pravlja veličasten sprejem, v čigar ospredju stoji predsednik turške republike Kemal paša, ki je znan kot odločen in vnet zagovornik turško-jugoslovanskega zblizanja. Jugoslovanska kraljevska dvojica bo ostala v Carigradu predvidoma dva dni, nato pa se bo odpeljala na Grško, kjer pa njen obisk ne bo imel oficijelnega značaja.

RIM, 2. oktobra. Kakor ves ostali svetovni tisk, pripisuje tudi italijanski potovanju jugoslovanske kraljevske dvojice največji politični pomen, pri čemur poudarja, da je povzdignil ta dogodek južnovzhodno Evropo kakor tudi Turčijo na položaj mogočnih političnih činiteljev. V zvezi s tem se naglašja, da se mudi bivši grški ministrski predsednik Venizelos v Ankari kamor bo prispel 10. t. m. tudi romunski zunanji minister Titulescu, dočim se pričakuje 29. t. m. v Ankari še obisk Litvinova in Vorošilova. V zvezi s sestankom jugoslovanskega kralja Aleksandra in predsednika turške republike Gazija Mustafa Kemala paše piše italijanski tisk prav resno o možnosti ustvaritve balkanske zveze. Venizelos je svoj odhod iz Turčije odgodil z namenom, da bi se mogel sestati z jugoslovanskim vladarjem.

Gospodarska obnova srednje Evrope

ITALIJANSKA SPOMENICA IN STA LIŠČE MALE ANTANTE. ITALIJA FAVORIZIRA AVSTRIJO IN MADŽARSKO.

PARIZ, 2. oktobra. Včerajšnji jutrnji listi z velikim zanimanjem komentirajo italijanski memorandum o gospodarski obnovi srednje Evrope. »Petit Parisien« pravi, da vsebujejo ti predlogi celo vrsto ukrepov, kako naj bi se izvedli sporazumi, sklenjeni v Stresi. V neki ženevski vesti, ki je v zvezi s tem, poročajo isti list, da naglašajo predstavniki male antante, da tudi njihove države prija-teljsko pozdravljajo idejo, naj bi se v Stresi sklenjeni sporazumi vendarle že pričeli praktično izvajati. List zastopa odločno mnenje, da pomeni vse to vprašanje nova neposredna pogajanja v teh zadevah. Obenem pa poudarja, da predstavniki male antante, od katerih je odvisna tudi vsa rešitev tega vprašanja, smatrajo, da se ne bodo mogla razpravljati še v tekočem zasedanju Društva na-

rodov v Ženevi, ker je program tega zasedanja posvečen raznim drugim nujnejšim zadevam. »Journal« naglašja, da je odločujoča okoliščina, koliko se italijanski predlogi strinjajo z namerami, željami in interesi male antante. Ne zdi se pa, da bi se italijanski predlogi preveč strinjali s stališčem male antante, vsaj če sodimo po zavzemanju Italije za specialne interese Avstrije in Madžarske. Edina dotakljiva točka med italijanskim in francoskim stališčem se pa zopet zdi le skupna želja, da se ne dovoli priključitve Avstrije k Nemčiji. List je mnenja, da se mora Francija sedaj še krepkeje oklepati stališča male antante. V zvezi s tem je postal zelo pomemben novi položaj na Balkanu, zlasti pa tesnejše zblizanje Jugoslavije in Bolgarske.

Nova avstrijska ustava

DUNAJ, 2. oktobra. List »Innsbrucker Nachrichten« objavlja kot vodilni organ javnega mnenja izvleček iz avstrijske ustavne reforme, katere koncept je izdelal dr. Ender. Po tem osnutku bi bilo bodoče avstrijsko narodno predstavništvo sestavljeno iz treh zbornic, in sicer iz korporacijskega sveta, svet dežel in narodnega sveta. Narodni svet bi štel 60 članov. Volilno pravico bi imeli le državljani, ki so dopolnili 30. leto starosti.

Strašna nesreča na Japonskem

TOKIO, 2. oktobra. Včeraj popoldne se je zgodila blizu Kumamota težka pomorska nesreča. Neki luksuzni parnik, ki je bil popolnoma zaseden po izletnikih, se je zaradi preobremenjenosti pričel potapljati in je izginil pod morsko gladino tako naglo, da je bila reševalna akcija

skoraj nemogoča. Na parniku je nastala nepopisna panika. V valovih je našlo takojšnjo smrt 22 oseb, dočim 100 potnikov še vedno pogrešajo. Rešenih je bilo samo 40 oseb.

RUSI POTOLKLI PICCARDA.

KOLOMNA, 2. oktobra. Ruski stratosferni balon, ki je dosegel višino 19.000 m, se je spustil tukaj v soboto okrog 5. ure popoldne. Balon je bil viden že dolgo pred pristankom. Navdušenje ljudi je bilo ogromno, ko je balon popolnoma mirno in v redu pristal in ko so se odprla vrata gondole, iz katere so izstopili vsi trije letalci živi in zdravi. Navdušeni meščani so jih dvignili na ramena in jih odnesli v mogočnem sprevodu v 4 km oddaljeno mesto, kjer je bil takoj spon-tano prirejen velik meeting, na katerem so opisali letalci svoje vtise in doživljanje.

Koloman de Kanya o razorožitvi

MADŽARSKA HOČE BITI »POHLEVNA« IN »MIROLJUBNA«, JE PA VSA OBKROŽENA OD OBOROŽENCEV.

PARIZ, 2. oktobra. Iz Budimpešte se poroča: Madžarski zunanji minister Koloman de Kanya je dal pred svojim odhodom iz Ženeve v Budimpešto dopisniku MTI obširnejšo izjavo, v kateri je naglasil med drugim: Sedanje zasedanje Društva narodov ni toliko pomembno zaradi vprašanj, ki so na dnevnem redu teh sestankov, kolikor zaradi zaupnih diplomatskih razgovorov, ki se vodijo v Ženevi v največji tajnosti. Glavni predmet teh razgovorov je razorožitveno vprašanje in pričakuje Madžarska z veliko nestrpnostjo, da se ustvari splošna razoro-

žitev, ker je danes popolnoma nezaščiten v srednji Evropi in ker jo obkroža tesen obroč držav, ki so povezane med seboj z močnimi zvezami. Madžarska vlada ne stremi po oborožitvi temveč želi, da se ustvari pravično ravnotežje sil v Evropi, kar predstavlja organski pogoj za trajen mir.

NAŠ NOVI POSLANIK V RIMU.

RIM, 2. oktobra. Včeraj popoldne ob uri je prispel v Rim novi jugoslovanski poslanik pri Kvirinalu g. Jovan Dučić.

Dnevne vesti

Iz železniške službe. V št. II je premeščen in imenovan za načelnika postaje Anton Štrubelj, doslej v Logatcu.

Minister Srkulj v poplavljenih krajih. Zadnje dni preteklega tedna si je minister za zgradbe g. dr. Srkulj ogledal poplavljenega kraja. Prišel je tudi v Celje in okolico ter obljubil, da bo storil vse potrebno, da se bodo mogla pričeti razna regulacijska dela.

Dar lavantinskega knezoškofijskega ordinariata poplavljenecem. Lavantinski knezoškofijski ordinariat je daroval za poplavljenca 10.000 Din kot prvo nujno pomoč. Uvedel pa je tudi nabiralno akcijo za poplavljenca po vsej škofiji.

Volilcem v Delavsko zbornico. Glavni akcijski odbor za volitve v Delavsko zbornico objavlja: Krajevne akcijske odbore, ki so se ustanovili za volitve v Delavsko zbornico, prosimo, da nam takoj javijo naslov svojega predsednika in predstavnik kandidatske liste nacionalnega delavstva, kolikor tega še niso storili. Zadeva je nujna. Naslove pošljite na banovinsko tajništvo JNS, ali tajništvu NSZ v Ljubljani.

K pozivu mariborske davčne uprave vsem davčnim obvezancem, ki smo ga objavili v sobotni številki, naknadno sporočamo, da poteče rok za vložitev prijave za odmero zgradarine za prihodnje leto dne 1. novembra in ne 1. oktobra, kakor je bilo pomotoma javljeno.

Posestno gibanje. Posestnica Marija Klaričeva je prodala hišo št. 39 na Betnavski cesti odvetniku dr. Lenartu Boezju za 480.000 Din; Marija Lipova je prodala hišo Viktoriji Vekšajderjevi za Din 180.000; Ivan Vinkler pa je kupil hišo v Valvazorjevi ulici od posestnice Ivanke Gajškove za 215.000 Din.

Pojasnijo glede odpuščanja radio-postaj. Čeprav so pojasnila prometnega ministrstva razglašena na vseh poštah uradih, vendar mnogi naročniki še danes ne vedo, da pošte ne morejo in ne smejo sprejemati ustnih odgovorov radio postaj in tudi takih pisemnih odgovorov ne, ki so vložene po preteku roka. Z ozirom na to razglasa naša pošta direkcijsko ponovno, da je prometno ministrstvo izdalo z odlokom o odgovorih radio postaj to-le pojasnilo: Odpovedi radio postaj se ne smejo sprejemati ustno, marveč le na podlagi pisemnih s kolkom 5 Din kolkovanih vlog. Vsak naročnik, ki želi odpovedati svoj radio, mora to storiti v teku tromesečja, za katerega ima že plačano naročnino. Če to stori po preteku, mora plačati naročnino še za vse tisto tromesečje, v katerem je vložil odpoved.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 79. številki: Uredbo o spremembah in dopolnitvah v uredbi o ureditvi ministrstva za prosveto; odločbo o razveljavitvi pragmatike uslužbencev posredovanja dela; odločbo o razporeditvi zvanj redarstvenega fizika; odločbo o cenah »Kamnikita«; razpis o premeščitvi ognjišča z avtomatsko premeščitno rešetko; seznam strojev in strojnih delov izdelanih v naši državi; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin in razne objave iz »Službenih novina«.

Mednarodna železniška konferenca. V času od 6. do 15. oktobra bo v Bukarešti mednarodna železniška konferenca za potniške vozne rede. Razpravljala pa bo tudi o vprašanjih, ki so v zvezi s simplonskimi vlaki in o vseh ostalih vprašanjih, ki so v zvezi z mednarodnim potniškim prometom.

Počastilni večer mariborski strelski ekipi. Mestna strelska družina v Mariboru in slovensko lovsko društvo, podružnica Maribor, priredita mariborski strelski ekipi počastilni večer jutri v torek 3. t. m. ob 20. uri v »Mariborskem dvoru«. Zvezne strelske družine, ki so prejele zadovna vabila, naj vzamejo gornje obvestilo na znanje in pošljejo svoje delegate.

Poučne ekskurzije Ljudske univerze. Ljudska univerza bo prirejala tudi letos svoje poučne izlete v razna industrijska podjetja. Prva ekskurzija bo v četrtek 5. t. m. v Franzov mlin in tovarno za testenine. Izleta se lahko vsakdo udeleži. Zbirališče na Glavnem trgu pod »Veliko kavarno«. Odhod točno ob dveh.

Iz Zveze mladih intelektualcev. Brezposelni učitelji: dežurna služba jutri od 10. do 12. ure. Prosimo točnosti.

Kongres naše mladine. V Novem mestu je bil preteklo soboto in nedeljo kongres Zveze jugoslovanskih srednješolskih združenj, ki so se ga udeležili številni delegati raznih družin, med njimi tudi zastopniki iz Maribora. Kongres je bil odprt s Cankarjevim »Jakobom Rudo«. Zborovanje je bilo zelo živahno. Vsi delegati so se zedinili v tem, da je glavni smoter vsega srednješolskega gibanja delo za srečo in lepšo bodočnost močne Jugoslavije. Za novega predsednika zveze je bil izvoljen dijak Lojze Korzika.

Prenovljen mestni avtobus. Preteklo soboto je prispel v Maribor prenovljen avtobus, ki bo vozil na progi Maribor-Celje. Novo karoserijo je izdelala ljubljanska tvrdka Rojina in vzbujala prenovljeno vozilo splošno pozornost.

Licitacija najdenih predmetov. V uradu za najdene predmete na glavnem kolodvoru bo licitacija raznih predmetov, ki so jih potniki pozabili v vlakih in čakalnicah, še jutri v torek in v sredo, vsakokrat od 9. do 12. ure.

Velike ugodnosti pri potovanjih v Švicco. Mariborska Tujsko-prometna zveza opozarja občinstvo na švicarski potovalni teden, ki traja od 30. septembra do 9. oktobra in imajo potniki pri tem izredne ugodnosti. Vozni listek v Švicco velja tudi za brezplačen povratek. Vse podrobne informacije daje pisarna »Putnika« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, telefon št. 2122.

Učiteljsko društvo Maribor-mesto ima svoj letni občni zbor v sredo, dne 4. oktobra ob pol 9. uri na I. dekliški osnovni šoli. Na dnevnem redu so poleg običajnih poročil tudi poročila o banovinski in državni skupščini v Ljubljani.

Skupna vaja za »Vodo« bo drevi ob pol 20. uri na odru Narodnega gledališča. Začetek točen za zbor in štatiste!

Nalezljive bolezni. V naši banovini je v času od 8. do 14. septembra obbolelo skupno 76 oseb, in sicer za davico 36, za tifusom 16, za škrlatinko 10, za grižo in šenom po 6, za krčevito odrevenelostjo pa 2 osebi.

Uradna občinska deska — na svinjskih hlevih. Prejeli smo: Pretekli teden sem bil po opravkih v Rošpohu. Hotel sem pri občinskem uradu poiskati podatke o neki poselski knjižici, katero je ta občina izdala nekemu mojemu uslužbencu. Nisem skoraj mogel verjeti svojim očem, ko sem videl, da je uradna občinska deska, ki je bila popreje obešena na hišnem poslopju ga. župana, in ki mora po predpisih viseti na dostojnem mestu, sedaj nabita na svinjskih hlevih. Mislim, da je župan prenesel svoje uradne prostore v svinjske hleve. Ko sem pa pri vratih pogledal v hleve, ni bilo niti svinj niti župana, tako da sem se moral brezuspešno vrniti. Hudomušneši pravijo, da je župan zato preselil pisarno v svinjske hleve, ker meni, da ga bodo stranke manj nadlegovale, če bo v svinjskih hlevih uradov. Radoval sem, kaj poreče k takemu poniževanju uradne oblasti okrajno glavarstvo v Mariboru.

Rekord v drobni pisavi. Že ves čas se za rekord v drobni pisavi preključa Ljubljana in Maribor. Tekmovalci so se pojavili izmenoma v Ljubljani in Mariboru. Sedaj ima rekord Ljubljana, ki ji ga je dal Ljubljančan Vlado Burger, ki je napisal na navadno dopisnico v 252 vrstah 9.336 besed z 38.887 črkami ter tako posekal dosedanjega rekorderja za 22 vrst, 611 besed z 2.786 črkami.

Mlada žrtev Drave. Ko je v petek popoldne odhajal z doma v bližnji gozd po opravkih tesar Andrej Golob iz Vurmata pri Selnici ob Dravi, je pustil doma sama brez nadzorstva svoja dva otroka, 4 in 2letnega dečka. Golobova hiša stoji tik ob strugi Drave. Mlajši otrok se je očitno hotel podati za očetom, pri tem pa je padel in se skotalil v Dravo, kjer je utonil. Ker dela Drava tamkaj zaliv s skoraj stoječo in le lahno krožečo vodo, je Drava otrokovo trupelce kmalu priplavila nazaj pred domačo hišo, kjer so ga starši potegnili na suho.

Smrtonosne opekline. Že v soboto smo poročali, da je zadela 2letnega sinčka zasebnice Marije Lepenikove na Koroški cesti strašna nesreča. Pri padcu v lonec kropa se je nevarno opeknel in drugi dan po prevozu v bolnišnico umrl.

Štiri leta težke ječe. Pred malim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je zagovarjala preteklo soboto posestnica Marija Heričeva iz Drstla, obtožena, da je letos v maju z železnim drogrom do smrti pobila prevžitkarja Josipa Petka, starega 72 let. Heričeva in njen mož sta pred 3 leti kupila posestvo od Petka, ki pa si je v kupni pogodbi izgovoril do smrti prevžitek. Radi tega so se Heričevi in Petek češče prepirali, letos na pomlad pa se je iz teh prepirih izcimilo strašno sovraštvo, ki je pokopalo starega Petka, mlado posestnico Heričevo pa spravilo na zatožno klop. Pri razpravi se je zagovarjala s silobranom, toda senat njenega zagovora po zaslišanju raznih prič ni mogel upoštevati in jo je obsodil na 4 leta težke ječe in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let.

Onesvečenka na cesti. Predvčerajšnjim dopoldne se je zgrudila na stopnišču, ki vodi z Glavnega mostu k Dravi, neka starejša ženska in obležala nezavestna. Službojuči stražnik in pasanti so ji priskočili na pomoč, vendar je niso mogli obuditi k zavesti. Zato so bili poklicani na pomoč reševalci, ki so žensko odpeljali v bolnišnico. V košari, ki jo je imela neznanka pri sebi, je bila najdena med drugimi predmeti tudi dopisnica, naslovljena na Marijo Pernatovo, vdovo po poštnem kontrolorju in stanujočo v Prešernovi ulici na Pobrežju.

Nenavadna nesreča se je pripetila v soboto 18letni dninarici Alojziji Mejalovi iz Ranč, ko je pometala po izbi v stanovanju nekega tamkajšnjega posestnika. Ko je segla z metlo tudi pod posteljo, je sprožila petelina tamkaj ležeče skrite lovske puške. Po sobi je zadonel strel in svinčena zrna so zadela Mejalovo v levo nogo nad gležnjem. Obstreljenko so morali prepeljati na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Dve tatvini. V soboto dopoldne je pripeljala na mariborski Glavni trg na prodaj razno sadje posestnica Dragica Vesnaverjeva z Zgornje Pristave pri Ptuj. Ko je bila zaposlena s prodajanjem, je izrabil to priložnost neznan dolgoprstnež in ji izmaknil pleteno košaro z denarjem, rjavimi prtom, belim prtičem, hlebom kruha in steklenico sadjevca vred. Vesnaverjeva trpi znatnejšo škodo. Istega dopoldneva je izginil med delom pri pokrivanju strehe na tukajšnji škofiji s podstrešja Nassimbenijevemu delavcu Josipu Korenu od Sv. Petra pri Mariboru volnen sweater, vreden 100 Din.

Neprijeten doživljaj je imel v soboto opoldne na Glavnem trgu učiteljski Gustav Kincl, ko je stopal po pločniku ob mesarskih stojnicah. Nenadoma je dobil z debelim lesenim drogrom močan udarec po desni strani glave. Udaril ga je, očitno bolj iz zlobe, kakor pa po nesreči, neki mesarski pomočnik, ki pa je takoj nato izginil s trga. Kincl je moral spričo občutne poškodbe poiskati zdravniško pomoč, krivca pa išče policija.

Nesreče pri delu. V soboto zjutraj se je pri delu nevarno obrezal 25letni ključavničar Josip Hernah iz Vinarske ulice in si poškodoval desno podlakt. Slični nezgodi sta se pripetili med delom 42letnemu železničarju Joži Megliču s Pragerskega, ki si je obrezal desno podlakt in prste in pa 26letnemu zidarju Štefanu Jarcu iz Bohove, ki se je občutno vrezal na levi roki. Vsem trem so nudili potrebno prvo pomoč mariborski reševalci.

Kino Union. Danes v ponedeljek zadnjič izborna veseloigra »Amor na vrvi« z Magdo Schneiderjevo in Albachom Rettyem. Od torka dalje že dolgo napovedani veličini »Sanje vsake žene« z Gustavom Fröhlichom in Noro Gregorjevo. Prekrasen ljubavni film genialnega režiserja Geze Bolvaryja in komponista »šlagerjev« Roberta Stolza.

Grajski kino. Danes v ponedeljek zadnji dan »Na povelje, gospod narednik«. Jutri v torek se začne izborna veseloigra »Dunaj v pesmi in ljubavi«. Mihael Bohnen, Paul Hörbiger, Lee Parry, Gretl Theimer. Najveselejša zabavna opereta, zadnjikrat v Mariboru.

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga najtopleje priporočati.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 2. oktobra: Zaprto.
Torek, 3. oktobra ob 20. uri: »Roksi«.
Premiera. Red B.

Sreda, 4. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 5. oktobra ob 20. uri: »Gospoda Glembajevi«. Red A.

Za drugo premiero letošnje sezone bodo uprizorili v torek 3. t. m. Connersovo veseloigro »Roksi«. To delo je jako zabavno in obravnava vsebinsko na izredno duhovit način problem moderne Pepelke. Uprizorili so ga z velikim uspehom že po vseh večjih odrih tujine. Mariborsko uprizoritev pripravlja glavni režiser Jože Kovič, nastopijo pa Kraljeva, Zakrajškova, Starčeva, Savinova, P. Kovič, J. Kovič, Nakrst in Furijan. Premiera bo za red B.

Prva ponovitev Krležine drame »Gospoda Glembajevi« bo v četrtek 5. t. m. za red A. To delo je ob svoji premieri doseglo odličan uspeh ter ga je številno navzoče občinstvo navdušeno sprejelo.

Vombergarjeva »Voda« na mariborskem odru. Tretja letošnja premiera bo v najkrajšem času. Uprizorili bodo »Vodo«, komedijo domačega pisatelja Jože Vombergarja. To delo je med novjšimi slovenskimi komedijami nedvomno najboljša. Režira Vladimir Skrbinek, nastopijo Dragutinovičeva, Starčeva, Barbičeva, Kraljeva, Zakrajškova, Grom, Skrbinek, P. Kovič, Rasberger, Blaž, Furijan, Nakrst, Tovornik, Gorinšek, Harastovič, Medven, Sancin, Verdonik in Crnobori.

V slučajih zastrupljenja povzročena po zastrupljenju pokvarjenih jedil, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu je uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svinčeno staropreizkušeno »Franz Josefova« voda ne odpravi samo trdovratno zapeko, temveč, da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zbor malih harmonikarjev ISSK Maribora. Poučevanje je prevzel gospod profesor Viktor Švajcer. Pouk se začne danes 2. oktobra ob 5. uri na klasični gimnaziji, Koroščeva ulica. Načelnica.

Krvav nočni dogodek v Splavarski ulici. Na svojem nočnem službenem obhodu je našel včeraj kmalu po polnoči policijski stražnik v Splavarski ulici pred Plavčevo gostilno na tleh ležečega nekega nezvestnega moškega, ki je močno krvavel iz velike rane na glavi nad tilnikom. S pomočjo sosedov je spravil neznanca na reševalno postajo, kjer so ga obvezali in spravili k zavesti. Iz zmedenega ranjenčevega govorjenja je bilo spoznati, da niti sam ne ve, kako je bil poškodovan. To pa je pojasnil policijski brivski pomočnik Ivan Bela, ki je iz daljave kakih 20 korakov malo prej videl, da je šel poškodovanec, ki je železniški ključavničar Josip Herič iz Bistrice pri Limbušu, v družbi nekega moškega po temni Splavarski ulici. Nenadoma sta se z neznancem sprla in je Herič svojemu tovarišu prisolil zausnico, nakar ga je neznanec pobil z nekim trdim predmetom na tla. Herič se zdravi zaenkrat v domači oskrbi, dočim poizvedujejo po njegovem pobeglem tovarišu varnostne oblasti.

Kača je pičila včeraj popoldne 43letnega viničarja Franca Šmigoca iz Košakov v levo roko. Šmigoc je prihitel po zdravniško pomoč v mariborsko bolnišnico.

Ukradeno kolo. Preteklo nedeljo je neznan storilec ukradel zasebnemu uradniku Rupertu Imenšku pred pisarno spedičije »Balkan« na Aleksandrovi cesti, kjer je uslužben, moško kolo znamke »Puchi«, vredno 1000 Din. Kolo ima evidenčno številko 9009.

Obup nad življenjem. V Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi si je pogljal pretekli petek iz puške kroglo v srce posestnik Matija Duh. Nesrečen se je zgrudil na mestu mrtve. Kaj ga je gnalo v tako žalostno smrt, ni točno znano.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 13,2 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 12,8 stopinj C; barometer je kazal pri 17,2 stopinjah 743,2 reduciran na nišlo pa 741,2; relativna vlaga 94; vreme je jasno in solнечно.

Druge sokolske župne lahkoatletske tekme

LEPI USPEHI DRUGIH ŽUPNIH LAHKOATLETSKIH TEKEM.

Mariborska sokolska župa je priredila preteklo soboto in nedeljo druge lahkoatletske tekme, na katerih je nastopila mlada sokolska generacija, ki je pokazala odlično znanje in vzorno disciplino ter na ta način manifestirala za telesno vzgojo. Stavljeno si nalogo je tehnični odbor Mariborske sokolske župe rešil odlično. Organizacija in vodstvo zaslužita po pravici vse priznanje.

Od 300 prijavljenih se je javilo na startu na letnem telovadišču Sokola-matice 285 tekmovalcev. Tekmovalo se je na letnem telovadišču Sokola-matice in na sosednjem nogometnem igrišču ISSK Maribora.

Posamezni rezultati so bili naslednji:

Člani posamezne panoge:

Tek 100 m: 1. Stropnik Ivo, Maribor-matica 11,8, 2. Starašina Gustav, Maribor-matica 12,4, 3. Perme Milan, Maribor-matica 12,4; **tek 200 m:** 1. Stropnik Ivo, Maribor-matica 25, 2. Prusch Karl, Slovenjgradec 26,1, 3. Gajšek, Slovenjgradec 26,4; **tek 400 m:** 1. Prusch Ivan, Slovenjgradec 58, 2. Kompara, Maribor III 59,2, 3. Rak Evald, Maribor III 60; **tek 800 m:** 1. Ketiš, Maribor I 2:18,2, 2. Muhič Sebastijan, Radvanje 2:20, 3. Rak Evald, Maribor III 2:32; **tek 1500 m:** 1. Dolenc Ivan, Pragersko 4:39,1, 2. Muhič Sebastijan, Radvanje 4:50, 3. Cerkvenič Doro, Maribor I 4:53; **tek 3000 m:** 1. Dolenc Ivan, Pragersko 9:51, 2. Firm Beno, Radvanje 10:01,4, 3. Muhič Sebastijan, Radvanje 10:23,1; **štafeta 4x100 m:** 1. Maribor-matica (Stropnik, Perme, Požar, Starašina) 49 sek., 2. Maribor II 52,2, 3. Prevalje 54,2; **balkanska štafeta za prehodno darilo župe:** 1. Pobrežje v času 4:06,3, 2. Maribor III 4:14,2, (kot prva je prispela na cilj štafeta Maribor I v času 3:39,4, bila pa je diskvalificirana); **skok v višino:** 1. Arnuš Otmar, Maribor-matica 160, 2. Mlekuš Albert, Maribor III 155, 3. Drobina Mio 155; **skok v daljino:** 1. Stropnik Ivo, Maribor-matica 6,19, 2. Prusch Ivan, Slovenjgradec 5,89, 3. Kokot Jožef, Radvanje 5,82; **troskok:** 1. Černeck Adolf, Studenci 11,82, 2. Stropnik Ivo, Maribor-matica 11,75, 3. Prusch Ivo, Slovenjgradec 11; **skok s palico:** 1. Celhar Ivo, Maribor-matica 3,10, 2. Arnuš Otmar, Maribor-matica 2,90, 3. Zupan Avgust, Studenci 2,70; **met krogle:** 1. Rak Franjo, Maribor-matica 11,26, 2.

Celhar Ivo, Maribor-matica 10,85, 3. Polič Zoran, Sv. Lenart 10,63; **met kopja:** 1. Ribarič Vlado, Maribor III 39,30, 2. Polič Zoran, Sv. Lenart 37,20, 3. Kržišnik Franc, Sv. Benedikt 36,34; **met diska:** 1. Celhar Ivo, Maribor-matica 34,96, 2. Polič Zoran, Sv. Lenart 33,46, 3. Rak Franjo, Maribor-matica 32,78; **met kladiva:** 1. Celhar Ivo, Maribor-matica 31,32, 2. Rak Franjo, Maribor-matica 29,43, 3. Arnuš Otmar, Maribor-matica 26,58.

Članice posamezne panoge:

100 m: 1. Tušak Milena, Maribor-matica 14,4, 2. Goleš Jadviga, Maribor I 15, 3. Leban Rika 15,3; **60 m:** 1. Uršič Štefka, Pragersko 9, 2. Posega Berta, Maribor-matica 9,4, 3. Florjančič Mira 9,6; **skok v višino:** 1. Tušak Milena, Maribor-matica 132, 2. Vičič Tončka, Maribor-matica 130, 3. Florjančič Mira 120; **skok v daljino:** 1. Goleš Jadviga, Maribor I 4,25, 2. Vršič Št., Pragersko 4,07, 3. Leban Rika, Maribor I 3,75; **met krogle:** 1. Vičič Tončka, Maribor-matica 8,15, 2. Florjančič Mira, Maribor-matica 8, 3. Celhar Lili, Maribor-matica 6,76; **disk:** 1. Tušak M. Maribor-matica 21,25, 2. Vičič Tončka, Maribor-matica 20,05, 3. Celhar Lili, Maribor-matica 19,40; **met žoge s pentljo:** 1. Florjančič Mira, Maribor-matica 30,58, 2. Vičič Tončka, Maribor-matica 27,94, 3. Tušak Milena, Maribor-matica 27,73.

Višeboji:

Člani šesterboj: 1. Perme Milan, Maribor-matica 2618,07, 2. Rak Franjo, Maribor-matica 2562,45, 3. Ban Albin, Maribor II 2,475,20; **člani peterboj:** 1. Požar Danilo, Maribor-matica 2,298, 2. Slavinec Branko, Maribor-matica 1,927,60, 3. Rak Evald, Maribor III 1,848,10; **moški naraščaj-četverboj:** 1. Grgič Svetozar, Maribor-matica 3,109,50, 2. Škapin Boris, Maribor-matica 2,510,30, 3. Zupan Ernest, Studenci 2,306,20; **moški naraščaj-troboj:** 1. Mravljak Ivan, Maribor-matica 2,200,50, 2. Rusian Albert, Ptuj 2,147,25, 3. Dovjak Franjo, Maribor I 2,102,25; **ženski naraščaj-troboj I:** 1. Kovčič Ančka, Maribor-matica 1,256, 2. Pirnat Milka, Maribor-matica 1,213, 3. Brumen Elica, Sv. Lenart 1,183; **ženski naraščaj-troboj II:** 1. Zorko Franja, Maribor I 729, 2. Lukežič Marija, Maribor I 657, 3. König Frida, Tezno 619.

Sport

Slavija (Varaždin): ISSK Maribor 3:2. ISSK Maribor je včeraj gostoval v Varaždinu ter odigral proti tamkajšnji SK Slaviji prijateljsko tekmo, ki je končala s porazom ISSK Maribora v razmerju 2:3. »Maribor« je nastopil v močno spremenjeni postavi.

Ostale nogometne tekme.

Čakovec: Čakovečki SK: Hermes (Ljubljana) 5:5 (4:2).

Celje: SSK Celje: Elan (Novomesto) 4:1 (3:1). Kvalifikacijska tekma za vstop v podzvezno ligo.

Osijek: Primorje: Slavija 4:1 (3:0).

Zagreb: Hašk: BSK 4:3 (2:2).

Beograd: BASK: Hajduk 2:1 (1:0).

Novisad: Concordia: Vojvodina 2:2 (1:1).

Dunaj: Avstrija: Madžarska 2:2 (2:0).

Balkanska olimpiada.

Včeraj so se pričele v Atenah letošnje balkanske igre. Rezultati so bili naslednji: **100 m:** Frangudis (G) 10:8, 2. Semih (T) 11, 3. Kristov (B) 11,4, 4. Kovačič (J) 11,5. **800 m:** 1. Georgapoulos (G) 2:00,3, 2. Pasi (G) 2:00,4, 3. Žorga (J) 2:00,5, 4. Popovici (R) 2:00,6. **10.000 m:** 1. Krevs (J) 33,44, 2. Manea (R) 33,45, 3. Pauris (G) 33,46, 4. Lahos (G) 33,47. **Štafeta 4x400 m:** 1. Grška 3:34, 2. Romunija 3:38, 3. Jugoslavija 3:40. **Skok v višino:** 1. Hajdar (T) 1,80 m, 2. Panajotov (B) 1,75, 3. Paterakis (G) 1,75, 4. Gančev (B) 1,75. **Met krogle:** 1. Vesi (T) 13,79, 2. dr. Narančič (J) 13,68, 3. Spahić (J) 13,69, 4. Zivas (G). Po točkah je vrstni red naslednji: Grčija 39, Jugoslavija 24, Turčija 23, Romunija 22, Bolgarija 16, Albanija 2.

Hazena v Ptuj. V nedeljo popoldne je bila v Ptuj prvenstvena tekma hazen SK Čakovec: SK Ptuj. Zmagale so Ptujčanke v razmerju 15:2 (6:0).

Prva nagradna tekma Strelske družine Tezno

V nedeljo 24. septembra je priredila pred mesec ustanovljena Strelska družina na Teznem svojo prvo društveno nagradno strelsko tekmo na strelišču v Radvanju. Kljub neugodnemu vremenu je bil obisk zelo velik. Tekmovalo se je v treh skupinah.

Po tekmovalju so se zbrali člani družine v lepo okrašeni gornji dvorani gostilne Peklar. Sestanek so počastili zastopniki vojske, mariborske Strelske družine in domačega Sokola, katere je pri-

srčno pozdravil predsednik br. Luknar. Zastopnik vojske br. por. Solar je govoril o nacionalnem pomenu strelskih družin za našo severno mejo in nazdravil naši vladarski hiši, starešina Sokola br. Tušak pa je pohvalil složno delo Sokola in Strelske družine.

Na zmagovalni tarči je odnesel prvo nagrado z 82 točkami br. Franjo Pregl, 2. nagrado poveljnik orožniške postaje br. Bajec (78 točk); 3. šol. upr. br. Tušak (76 točk); 4. soproga učitelja gospa Luknar (72 točk). Na tarči novincev si je priboril prvo mesto br. Kosec ml. (51 točk), drugo Oskar Gornik (48 točk), 3. br. Lavicki (45 točk), 4. Vukovič (43 točk). Na damski tarči si je priborila prvo mesto gospa Marija Luknarjeva, drugo gđ. Pšeničnikova in 3. mesto ga. Šoperjeva. Zmagovalca na zmagovalni in damski tarči sta prejela poleg darila še lično spominsko kokardo s strelskim znakom.

Odpovedali pa so na tekmi nekateri starejši strelci. Tako se je plasiral br. Luknar na zmagovalni tarči šele na 10. mesto in g. Martin Podlipnik na 14. mesto. Hvalevredno pa je dejstvo, da so naše dame vrlo tekmovalce na vseh tarčah. Skupno je bilo razdeljenih 32 ličnih nagrad, katere je preskrbel marljivi društveni delavec br. Sinič. Po razdelitvi nagrad se je razvila prijetna zabava, ki je dokazala prisrčno družinsko harmonijo naših članov. Vsem darovalcem in nabirateljem naj bo izrečena najlepša zahvala, vrlim tekmovalcem strelcem pa najlepše priznanje!

Določanje starosti po laseh.

V Združenih državah Severne Amerike je prišel neki zdravnik na podlagi dolgoletnih opazovanj do zelo zanimive ugotovitve, ki bo imela velikanski pomen zlasti za kriminalistiko. Dognal je namreč, da je mogoče ugotoviti starost človeka enako kakor starost drevia, po številu krogov na laseh. Na lasu dvajsetletnega mladeniča je na razdaljo vsakih deset milimetrov po 6 krogov, dočim ima las štiridesetletnika na istem prostoru 12 krogov. Ta teorija bo silno koristila kriminalnim uradnikom pri ugotavljanju idenitet.

Tatvina draguljev.

Pred kratkim je bilo vlomljeno v stari geološki muzej v Londonu. Vlomilci so razbili stekleno omaro in odnesli iz nje 46 dragocenih kamnov v vrednosti okrog 2000 funtov. Z bogatim plenom so izginili brez sledu. Ravnanje so pri svojem poslu tako spretno in previdno, da jih ni slišal niti nočni čuvaj muzeja, ki je bil v kritičnem času v sosedni sobi.

Errah:

Politični lovi

Beseda »dogaja« je zelo lepa, kar nekam gosposka, zato se mi zdi, da ga ni med nami človeka, ki ji ne bi bil naklonjen. Jaz n. pr. jo imam zelo rad, tako kakor pomaranče, datline, suhe fige ali turški med (ki pa ni nič v zvezi s turškimi čebelami, da ne bo pomote!), pa se mi kar samo po sebi vriva v pero, da jo postavim na začetek stavka pisarje, ki jo nameravam napisati. Dogaja se namreč v zadnjem času vedno bolj pogostoma, da se prireajo takole po Evropi veliki in zelo lepi politični lovi, včasih črnosrajčni, včasih sivosrajčni, včasih zelenosrajčni, kakor pač ljubijo lovci bolj to ali ono barvo srajce. Srajce so namreč postale v zadnjem času najvažnejša politična zadeva in se jim, o tem sem do dna čevljev in do vrha klobuka prepričan, o tej nezaslišani slavi prej nikoli še sanjalo ni. Ker pa nameravam o priliki napisati nekaj tudi o srajcah, jih sedaj ne bom opisoval tako, kakor zaslužijo in naj mi, za božjo voljo, tega ne zamerijo. Zamera pri srajcah je danes huda reč in vodi v najsrečnejšem primeru do Nansenovega potnega lista, kar pomeni z drugimi besedami do vrnitve v delo nomadov.

Dogaja se namreč, o tem mislim pisati, da se prireajo politični lovi. Tisti, ki jih sklicujejo, pravijo seveda, da niso politični, marveč čisto sportni lovi. To pa je tako kakor pri norcih. Kdo je že kdaj slišal, da bi norec priznal, da je norec? Tako reč se še nikoli ni dogodila in se tudi nikoli ne bo, že zaradi tega ne, da se psihiatrija ne bi demantirala (to ni od demantov!). Tako tudi politiki nikoli

ne bodo priznali, da prireajo politične love; pa so lovi vseeno in morda prav zaradi tega politični, kakor so norci kljub zanikanju nori. Zadnjič so n. pr. imeli tak politični lov na Madžarskem. Na lov je prišla rjava srajca von Papen, nekaj je bilo črnih srajc, večino pa so imele zelene, katere je vodila srajca Gömbös. V gozdu tam nekje pri Gödöllöju so se te srajce sešle na politični lov, in lahko si predstavljate uboge zajce, ki sami svoj živ dan ne oblečejo nobene srajce, pa potem jelene, srne, fazane in drugo tako demokratično drobnico, kako so gledali lepe srajce in niso vedeli, katera je bolj nevarna. Če so vesti zasebne agencije točne, so bežali najbolj pred rjavo srajco von Papenom. Pomislite, ljudje božji, kako bi vam bilo pri srcu, če bi bili zajci in bi izvedeli, da je vaš lovec Papen! Papati je za zajce in drugo divjačino strašna beseda, zlasti če pomislijo, da bi lahko kdo nie popapal.

Pa pomeni v nemščini Papen še nekaj nič manj groznega. Kaj še niste nikoli slišali, da bi kdo komu rekel »Halts Pappen!« V Nemčiji je to seveda sedaj drugače in je vzklil »Halts Pappen!« vsaj tako patriotičen, kakor »Heil Hitler!«, ker pomeni »Držite Papena!«, to se pa pravi naj ga držite, podpirajo, da ne pade. Papen je namreč podkancelar in če bi padel Papen, bi padel lahko tudi »Führer«, ki se nanj opira in bi bila to za nemški narod nezaslišana nesreča.

Vse to pa seveda ni v neposredni zvezi s političnimi lovi in moram zato spet tja, kamor sem se bil nameril. Tak lov so imeli torej pri Gödöllöju (črke »ö« mi ugajajo, ker me spominjajo na prunec iz pravljic z zlatimi kronami in naj mi zelene srajce ne zamerijo, če sem jih morda nekaj preveč napisal, na vsak na-

čin je taka aleja »ö« prav dekorativna), pa tudi pri Müzzuschlagu in še ponekod drugod. Pa se mi je, ko sem bral o teh lovih, zasvetilo v glavi in se mi je porodila velika misel, vredna, da bi dobila označbo »D. R. G. M.« (Kdor ne ve, kaj pomeni to v Nemčiji, naj bere: Dreje Rezeko gurta mučka!) In ker berejo »Večernik« sedaj tudi v Indiji, v Madrasu, tam, kjer je pokopana Annie Besantova, odkriteljica Krišnamurtija, in ker se sliši ljubljanska kukavica doli do Nove Zelandije, bom to veliko misel napisal in razodel kar v edinem mariborskem svetovnem listu, t. j. v »Večerniku«. Moja misel je taka-le: Ker se je izkazalo (lepa beseda!), da se dogaja, da se prireajo politični lovi in so zelo blagodejnega vpliva na mednarodno in sploh na vsako politiko, bi predlagal, da bi se sploh vsa diplomacija z vsemi konferencami prenesla na love. To bi se dalo pričeti že kar v Mariboru. Tako bi n. pr. naš gospod župan sklical sejo mestnega občinskega sveta na lovu na divje mrjase pod Bočem. V dobrem razpoloženju bi se ob na raznju pečenih mrjascih in dobri kapljici dosegli lepi soglasni sklepi in ne bi bilo nikoli nobene opozicije, kljub različnobarvnim srajcam ne. Prav tako bi bile lahko seje senata in narodne skupščine na lovih, enkrat tu, drugič tam in bi bila tako vsa divjačina v državi lahko enako počaščena in ne bi bilo pritožb ne s strani srbske ne hrvaške ne slovenske in sploh ne nobene zastran neenakopravnosti in hegemonije in takih lepih in učenih besed.

Vse to pa še ni vse. Ker je n. pr. Belgija članica Društva narodov in ima zelo veliko posestvo Kongo v Afriki in idealen lovski revir, bi lahko povabila Društvo narodov na zasedanja na lovu v Kongu. Tudi za razorožitveno konfe-

renco bi bil tak lov zelo priporočljiv. Vsak delegat bi imel puško, samokres, meč in morda še bombo za pasom in bi se potem že na zunaj videlo, da so delegati razorožitvenega lova. To bi razpoloženje zelo dvignilo, in za »dvignjenje razpoloženja« gre, za prav nič drugega! Če bi bilo razpoloženje zadosti dvignjeno, bi bilo delo konference že davno dovršeno. Imelo pa bi to še velik upliv na divjake v Kongu, ki še prav nič ne mislijo na razorožitev, pa bi bil nezasiškan škandal, če bi se dogodilo (ta beseda se da vsestransko s pridom uporabljati in jo zelo toplo priporočam zlasti učenci mladini, ki se ji včasih dogodi, da je pred profesorjem v zadregi zaradi dogajanja neznanja), da bi bila Evropa razorožena, divja Afrika doli v Kongu pa oborožena! Morda pa — tudi to si držim upati — bi sprejela misel pacifizma tudi vsa divja zverina in bi postala krotka in navdušena za mednarodno zblizanje ter bi se naposled še vpisala v Društvo narodov ter bi tako bila popravljen izguba Japonske. Je pa s takim lovom še več drugih zelo mnogo obetajočih možnosti, da navedem le še eno samo: Lahko bi se koncem koncev dogodilo, da divjaki in zverina ne bi imeli nič smisla za pacifizem in razorožitev ter bi s skupnimi močmi požrli vse delegate. Mislim, da mi ni treba še razlagati dalekosežnosti takega dogodka za svetovni mir. Če bi izginila konferenca na lovu v Kongu, bi izginili vsi, ki delajo razorožitev in oborožitev in svetovni mir in nemir, in svet bi potem pozabil na vse in ne bi bilo nikoli več ne vojne ne razorožitve, marveč bi živeli kar tako tja v en dan ter kričali »Eviva Mussolini!«, »Heil Hitler!« itd. in se ne bi nikoli dogodilo nič hujšega.

Marlj. Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Nikdar«, je kriknila Moraja in dvignila svoje orožje proti Doljanu. Toda še preden ga je prav namerila, ji je že zletelo iz roke. Eden vstašev jo je zgrabil od strani in jo tako močno stisnil, da so se ji prsti kar sami razklenili. Istočasno so drugi prišli senatorja Tatalisa, ki je bil tako osupel, da se sploh ni skušal braniti.

Toda Moraja je izgubila prisotnost duha samo za kratek trenutek. Nato se je z vso svojo silo skušala otresti napadalca. Ugriznila ga je v roko, s katero jo je držal, da se mu je kri curkoma vtila iz rane. Tedaj je planil proti njej Jafis. Zgrabil jo je s svojimi koščecimi prsti za obe roki in jo potisnil k tlom. V nekaj trenutkih je imela zvezane roke na hrbtu ter uklenjeni obe nogi.

»Napočil je trenutek, ki sem si ga tako dolgo želela«, je zarjul Jafis. »Hotel sem te ukrotiti, divja zver podmorja, da ti z maščevanjem poplačam vse tisto, kar si storila zlega meni in drugim svojim žrtvam. Bila si prepričana, da je tvoja oblast neomejena in tvoja varnost nezmagljiva, zato si se igrala z nami kakor tigrinja z mišmi. Toda ljudski gnev je rasel v potok, reko in veletok, rasel je tako dolgo, dokler ni preplaval vsega podmorja in dosegel tudi tebe in tvojega zločinskega očeta. Sedaj si moja in Doljanova jetnica. Minute tvojega življenja so štete.«

Moraja se je zvijala v silnem srdu kakor razbesnela ujeta zver, toda odgovorila ni. Ni se hotela vdati, ni hotela prositi oduščenja in usmiljenja. Še kot jetnica je ohranila svoj neuklonljivi ponos in cinjčno zlobo. Z očmi, gorečimi od sovraštva, je zrla z viška na Jafisa, Doljana in ostale revolucionarje.

»Kako ti je, vladarica moških src?« jo je ironično vprašal Jafis. »Kaj bi storila, če bi te izpustili?«

Moraja ni odgovorila, le srd v njenih očeh ji je zagorel še z večjim plamenom.

»Zakaj ne govoriš, zver? Nisem več vreden tvojih besed? Se še spominjaš, kako si mi nekoč govorila, da me ljubiš, se še spominjaš, kako si me izrabljala v svoje podle namene? Se še spominjaš, kako si me nahujskala proti Doljanu, da bi ti ga bil pripeljal v tvoje sobane? Glej, prav to ti je izmaknilo tla. Od tistega trenutka dalje, ko so se mi končno in dokončno odprle oči, da sem spregledal in spoznal vse tako, kakor je bilo v resnici, se je pričelo moje neumorno delo, ki je vse pripravljalo samo ta trenutek, ki ga doživljam sedaj. Hotel sem te videti zlomljeno. Hotel sem te videti ujeta kakor zver, ki si ne more več pomagati. Zaradi tega mora pasti tudi vlada stanu, ki mu pripadaš. Za vse večne čase mora biti konec nadvlade »višjih«, zato da bodo potomci slavnih »Atlantov« odločali sami o svoji nadaljnji usodi, zato,

da bo Oceanopolis, naslednik Semisirisa, zopet vršil svoje veliko poslanstvo med človeškimi rodovi našega planeta. Zakaj molčiš sedaj? Zakaj ne govoriš? Nočeš?«

Neuklonljivo je poslušala Moraja Jafisove besede. Še vedno mu ni odgovorila.

»Hočem, da govoriš! Hočem, da mi poveš, kako ti je zdaj v duši, ko si ti moja ujetnica, kakor sem bil jaz nekoč tvoj ujetnik in me je samo čuječnost mojih prijateljev rešila iz tvojih krempljev. Govori, ali pa ti razpam prsa in iztržem srce!«

Moraja se še vedno ni genila, samo pogledala ga je s svojimi črnimi očmi, iz katerih je izžarevala strašna sila odpora. Potem je počasi odprla usta in dejala:

»Sovražim te!«

»Ha-ha-ha«, se je zasmel Jafis. »Lahko me sovražiš, ne prepovedujem ti tega; ne, celo dovoljujem ti. Zakaj ne bi bil milosten ob tvoji zadnji uri? Tudi jaz sem te sovražil, toda sedaj vidim, da je moje sovraštvo nepotrebno. Ne rabim ga več. Sedaj, ko je zlomljena tvoja moč, ko so zvezane tvoje roke in si samo še kup mesa in kosti, nisi vredna več sovraštva. Nasprotno pomilujem te. Lahko bi bila postala najplemenitejša ženska našega ljudstva. Glej, kljub vsemu... ljubil sem te. Ljubil sem te, kakor nisem nikoli nobene druge in je nikoli ne bom. Ta moja ljubezen se je utopila v sovraštvo, sovraštvo pa se utapljalo v tvoji krvi. Oduščam ti in te ne bom sam sodil!«

Ko je Jafis dogovoril te besede, je opazil, da je v sobi poleg njega samo še eden upornikov, ki straži zvezanega se-

natorja Tatalisa. Doljan je bil z ostalimi odšel preiskovat palačo notranjega ministrstva. Ujel in razorožil je vse do zadnjega. Ko so ljudje uvideli, da sta ujeta senator in njegova hči, so izgubili pogum in se niso več hoteli upirati. V petnajstih minutah je bilo osvojeno vse veliko poslopje in upornikom so bili na razpolago vsi aparati, njihovo je bilo vse orožje in osvojili so si tudi strašno pripravo za razsipanje smrtnih žarkov.

Ko se je Jafis izpovedal Moraji, so se zunaj pred palačo že zopet zgrinjale revolucijske množice in drevele po stopnicah v nadstropja. Ko je dogovoril zadnje besede, so uporniki planili tudi že v senatorjev kabinet. Tedaj se je Jafis vzravnal, ozrl se proti njim in jim dejal:

»Bratje, dovršili smo drugo veliko delo. Osvojili smo ministrstvo notranjih del in ujeli trinoga, ki je pokosil s smrtnimi žarki množico našega ljudstva. Ker si te postojanke nismo osvojili brez žrtev, zahtevamo žrtve tudi na strani premaganih. Nočemo se maščevati sami nad senatorjem Tatalisom in njegovo hčerko za storjene zločine. Maščujte se vi, ker vaše je maščevanje! Prepuščam ju vam. Storite ž njima karkoli hočete, samo živa ne smeta priti iz vaših rok!«

»Ne bosta«, so kriknili uporniki, in ne da bi čakali pograbili senatorja in Morajo ter ju za noge vlekli iz sobe in po stopnicah ven na ulico. Jafis je gledal za njima. Pričakoval je, da bo Moraja vsaj sedaj spregovorila, da se bo vdala in ga prosila milosti, toda čakal je zaman. Ošinila ga je le še enkrat samkrat s sovražnim pogledom in je potem s stisnjenimi ustmi trpela ponižanje in bolečine.

(Dalje prihodnjik.)

Ptuj

Strel skozi okno v Janževskem vrhu

V soboto 30. oktobra ob 20.30 se je odigrala v Janževskem vrhu pri Sv. Urbanu tragedija, koje žrtev je mlada vdova posestnica Marija Janževa. Ob navedeni uri je bila Janževa v svoji spalni sobi, namenjena iti k počitku. V trenutku, ko je hotela v posteljo, pa je nenadoma počil strel skozi okno in jo zadela naravnost v glavo. Janževa je obležala v mlaki krvi nezavestna na tleh. V bližini stanujoči zdravnik dr. Potrč, ki je bil takoj poklican, je ugotovil smrtnonevarno poškodbo na glavi in odredil prevoz ranjene v mariborsko bolnišnico. Preiskava je dognala, da je usodni strel iz puške oddal domači hlapec Janez Kocmut, in sicer — kakor se pravi — iz ljubosumnosti. Dejstvo je, da je Kocmut po izvršenem činu pobegnil in ga v trenutku ko to pišemo, orožniki še niso izsledili. Za pobeglim Kocmutom je izdana tiralica. Naknadno smo izvedeli, da je pri Janževi eno oko zgubljeno, drugo pa je nevarnosti.

Premestitev. Vodja ekspoziture OUZD v Ptuj g. Herman Delpin je premeščen iz Ptuja v Celje.

Aretacije. Aretiran je bil od orožnikov 35letni delavec Anton Kančič iz Stražgojncev, ker se je preživljal s tatvino, posebno je specializiran na tatvino poljskih pridelkov. Izročili so ga sodišču. Policija je aretirala 38 let starega delavca Ignaca

Repiča iz Sv. Urbana radi povratka v Ptuj, odkoder je za vedno izgnan. Tudi tega so izročili sodišču.

Konjice

»Deutsche Zeitung« iz Celja je prinesla v svoji številki 77, z dne 24. IX. t. l. na strani 4. pod naslovom »Konjice, občinske volitve«, zanimivo poročilo. Dopolnilnik iz Konjic poroča, da se je sklenil v Konjicah za bližajoče se občinske volitve skupen nastop Nemcev s pristaši bivše Slovenske ljudske stranke. Vodilni nemški možje so gg. Summer, Hrastnigg, Sutter in Laurich, imena, ki jamčijo za popoln uspeh. Pripomnimo, da je za občinske volitve bila vložena nacionalna lista z nosilcem dosedanjim županom Radom Jerebom. Nas veselja, da nam je sedaj jasno, s kom bomo imeli v volilni borbi opraviti, tako, da nam je poročevalec iz Konjic zelo ustreget. Notica je dala povod, da je eden odbornikov občinske uprave v Konjicah stavil na občinski seji 25. t. m. predlog, da se dosedanje ime trga Konjice spremeni v Slovenske Konjice, katero ime že itak nosi žel. postaja, in se ima zadevna prošnja odstopiti banski upravi v rešitev, obenem se ji predloži tudi zapisnik občinske seje s točnim besedilom navedene notice. Mi smo radovedni, kaj bodo porokli k notici volilci na dan 15. oktobra t. l. Pojasnimo glede dveh imenovanih gospodov, da gre za Šumerja Martina, doma iz Griz pri Žalcu, trgovca na Glav-

nem trgu in za Hrastnika Franca, les. trgovca, doma iz Zg. Poljskave.

Volilno gibanje je v vsem okraju v polnem razmahu. Vse občine, izvzemši Vitanja, so že vložile svoje liste, pričakovati je v vsaki občini po dve listi. Prva je bila vložena nacionalna lista za trg Konjice. Nasprotniki nastopajo z grožnjami, tako se je zgodil zlasti v Konjicah značilen primer, ki je že predložen drž. tožilstvu. Nasprotnikom je greben zrasel, zlasti odkar so ustanovili v Konjicah svoj Kulturbund in je pričakovati v kratkem zadevne remedure.

Proti vitkim postavam

Angleška plemkinja lady Drummondova je napovedala boj proti vitkim postavam, nastopila je z vso odločnostjo proti ženskam, ki hočejo biti na vsak način suhe. V daljšem članku dokazuje, da so primerno rejene ženske za delo mnogo sposobnejše od suhih. V dokaz svoje trditve navaja več primerov iz zgodovine. Tako naštevajo debele in obenem slavne žene: Heleno Trojansko, kraljico iz Sabe, madame Dubary, carico Katarino, angleško kraljico Ano, Marijo II. in Viktorijo. Vse te bi bile baje v današnjih časih, ko je moderna pretirano vitka postava, nemogoče. Seveda so se včasih proslavile tudi suhe ženske, med njimi madame Pompadour, ki je bila navidez debela, toda to se je samo zdelo, ker je imela na sebi celo skladišče oblek. Napoleono-va žena Josepina naj bi bila resen opo-

min ženskam, ki hočejo na vsak način biti suhe. Napoleon se je iznebil te suhe, vrtoglave in zoperne žene, da se je poročil z okroglo Marijo Luizo. Tako svari angleška lady ženske, naj ne hrepene po vitki postavi, ker ta moda ni zdrava in ker je bila ženskam vsiljena. Sicer pa na svetu ni nič novega, saj vemo, da so bili časi, ko so morale biti ženske v pasu kakor ose, a posledica so bile različnejše bolezni. Lady Drummondova zlasti svari ženske, naj si ne pomagajo v hrepenenju po vitki postavi z umetnimi, nasilnimi sredstvi. Ne pove pa, da so bile v starih časih okrogle postave prav tako moderne, kakor so zdaj vitke in da so se ženske takrat enako silile k jedi, kakor se zdaj navdušeno postijo.

Harakiri 74letnega starčka.

Na Dunaju se je v eni preteklih noči odigral krvav dogodek, ki je razburil vse mesto. Ponoči so se iz stanovanja 74letnega mesarja Josipa Kalina nenadoma zaslišali pretresljivi klici na pomoč. Ko so ostali hišni prebivalci s silo odprli vrata Kallinovega stanovanja, so našli starega mesarja sredi sobe, ležečega v mlaki krvi. V samomorilnem namenu si je zadal obupani starček več strašnih zabodljajev z ostrim mesarskim nožem v trebuh, tako, da so mu izstopila čreva. V poslovnih pismih je navedel starček kot vzrok svojega prostovoljnega odhoda s tega sveta strah pred boleznijo.

Mali oglasi

Razno

PREKLIC!

Podpisana preključem žali-
tev, katero sem izrazila na-
pram Onorini Biziak, stanu-
joči v Danjkovi baraki in se
ji zahvaljujem, da je odstopila
od tožbe. — Milka Kristl.
3731

VELIKI VOLČJI PES

se je zatekel. Ima nagobnik.
Prosim, da se ga odda v re-
stavraciji »Klavnic« proti na-
gradi. 3732

Kupim

DVE MALI »ZEPHIR«-PEČI
kupim. Naslove pustiti v upra-
vi »Večernika«. 3629

Sobo odda

GOSPODA

sprejemem na stanovanje in
hrano. Vrbanova ul. 28, prtlj.
desno. 3730

DVA GOSPODA ALI DIJAKA
vzamem na hrano in stanova-
nje. Cena Din 400. Vojašniški
trg 5. I. 3726

SOBO PRI PARKU.

Izredno lepo in okusno oprem-
ljeno, zračno, z elektr. raz-
svetljavo, posebnim vodom.
se odda s 1. okt. eni ali dve-
ma solidnima osebam. Vpra-
šati: Vrazova ul. št. 6. prtlj.
levo. 6020

LEPO OPREMLJENO.

zračno sobo z električno raz-
svetljavo, z uporabo kopalni-
ce, oddam boljše gospodu.
Naslov v upravi lista. 6017

LEPO, ČISTO, PARKETI-
RANO SOBO
z vso oskrbo ali brez, od-
dam. Sodna ulica 30, II., des-
no. 3654

Prodam

PRODAM PSA
jazbečarja in pločevinasto ko-
palno banjo. Polzve se: Tr-
žaška cesta 5. 3729

Posest

HIŠE PRI MARIBORU
za 22.000, 30.000, 45.000 Din.
kakor tudi posestva, vile, go-
stilne, prodaja Posredovalni-
ca Maribor, Frančiškanska ul.
št. 21. 3728

Predno kupite za svojo deco

šolske knjige in potrebščine

se oglašite v knjigarni in papirnici

Tiskovne zadruge v Mariboru Aleksandrova cesta 13

kjer boste vsled nizkih cen in bogate izbire gotovo zadovoljni